

Lærervejledning til vejledningen frem mod prøven i idræt

Denne vejledning forudsætter, at UVM's vejledning til folkeskolens prøver i faget idræt (august 2018), er læst og forstået. Kendskab til Dansk Skoleidræts boldbasisdug, dansedug og kropsbasisdug, Mads Hovgaards "Aktivitetsudvikling i idræt" og Birgitte Hedeskov/Kasper Gades "Tjek på idræt".

Vejledningen, du sidder med nu, er udarbejdet med udgangspunkt i 3 års praksiserfaringer og specialet "Hvordan kan elevernes læringsproces i vejledningen frem mod 9. klasses prøven i idræt optimeres?".

Fase 1 - Gruppedannelse

Formål

Det er afgørende for en god vejledningsproces og i sidste ende også resultatet, at eleverne får dannet grupper, hvor nedenstående punkter medtænkes.

- Ambitionsniveau – dette begreb er vigtigt for gruppedynamikken undervejs.
- Drivkraft – den tid og energi, eleverne, i relation til deres ambitionsniveau, vælger at bruge på at forberede sig til prøven.
- Eleverne kan samarbejde.
- Eleverne har forskellige kropslige/idrætslige kompetencer. Opfyldes dette, er der grobund for en lærerig vejledningsproces med et godt resultat.

Punkterne er som udgangspunkt ikke hierarkiske, men i nogle klasser vil det muligvis være betydningsfuldt, at et punkt vægtes højere end et andet.

Hvornår

- Første idrætstime efter d. 1 april.

Fremgangsmåde

Det er vigtigt, at idrætslæreren er med i gruppedannelsesprocessen og hjælper eleverne undervejs. Det gør arbejdet nemmere for både elever og læreren i det videre forløb frem mod prøven.

- Elevark til fase 1 udleveres; derved er alle elever klar over, hvad de skal tænke over i denne proces.
- Eleverne går klassevis ud og starter gruppedannelsen, hvor ambitionsniveau, drivkraft, samarbejde og kompetence indtænkes.
- Læreren fungerer som vejleder og går rundt og lytter og kommer, hvis nødvendigt, med gode råd i forhold til gruppedannelsen.
- Midtvejs i forløbet gør læreren endnu engang opmærksom på, at eleverne skal indtænke ambitionsniveau, drivkraft, samarbejde og kompetencer, da eleverne ofte kommer til at fokusere på personlige relationer i stedet for.
- Hvis der er flere klasser, kan det være en fordel at være flere idrætslærere til stede under gruppedannelserne. Eleverne kan have brug for hjælp til at løse eventuelle konflikter undervejs.
- Når grupperne er dannet, trækkes der indholdsområder sammen med skolelederen.

Fase 2 Afklaring

Formål

Eleverne bliver fra starten opmærksomme på gruppens styrker og svagheder ift. de to indholdsområder og kan bruge denne viden i deres arbejdsproces.

Hvornår

- Første idrætstime efter udtræksdag.

Fremgangsmåde

- Der udleveres en samlet mappe med Vejledningsfisken, pensum, undervisningsplanen, eksempel på en disposition, datoer for udarbejdelse af praksisprogram (fx hal/sal tider), dato for prøven, tider til selve prøvedagen, vurderingskriterier m.m. Det giver eleverne en god ro fremadrettet.
- "Tjek på Idræt" har på s. 122 udspecificeret, hvordan prøven i minuttal opdeles i praksisprogram, mundtlig samtale og votering. Denne rettesnor er nem at forholde til for eleverne.
- Sørg for at få afklaret spørgsmål fra eleverne.
- Der er i denne periode mange prøver m.m., eleverne skal forholde sig til. Idræt er ikke det eneste fag, som er udtrukket. Det er vigtigt hurtigt at udarbejde en plan sammen med klassens andre lærere, da mange datoer skal gå op i en højere enhed.
- Gruppen sætter sig sammen og udfylder skemaet (bilag 1b), for at danne sig et overblik over gruppens styrker og svagheder. Eleverne hjælper hinanden med at udfylde felterne.
  - Når gruppen snakker om deres styrker, finder eleverne samtidig ud af, hvad deres svagheder er. Derfor er svagheder ikke nævnt i skemaet.
- Lektie for eleverne inden fase 3 Idégenerering starter: Læs op på eventuelle læringsbøger og fagportaler såsom "Tjek på idræt", "Idræt på hjernen", Clionline og Gyldendal, pensum og andet indenfor de 2 indholdsområder, de har trukket. Det er afgørende, at eleverne har baggrundsviden, samt praktiske idéer om indholdsområderne, når eleverne idégenererer i næste fase. Det gør, at eleverne hurtigere kan bruge kroppen aktivt under idégenereringen.
- Eleverne skal under deres lektielæsning tænke over, hvilket af de tre temaer, der kunne passe til deres prøve.

- Erfaringsmæssigt har eleverne forholdsvis let ved at arbejde med temaerne "Idræt og samarbejde", "Idræt og kultur/historie" og "Idræt og OL".
- Læreren skal minde eleverne om vigtigheden af, at grupperne sætter sig delmål undervejs i de kommende vejledningstimer. Det skaber en samhørighed og retning på, hvad grupperne skal nå, og de arbejder mere målrettet.

Fase 3 Idégenerering

Formål

Formålet er, at eleverne får genereret idéer indenfor de to indholdsområder og samtidig får implementeret temaet i praksis.

Hvornår

- Ca. 20-10 dage inden prøven. Det kommer meget an på, hvordan klassens øvrige prøver ligger ift. prøven i idræt.

Fremgangsmåde

- I plenum igangsætter læreren dagen og fortæller eleverne, at de skal arbejde i idégenereringsfasen. Læreren beder eleverne om at gå sammen i deres grupper, hvor de skal sætte sig mål for dagen og efterfølgende meddele læreren disse mål. Det er vigtigt, at læreren i samråd med eleverne følger op på dette.
- For nogle grupper er det en stor hjælp, at læreren aftaler et vejledningstidspunkt på dagen, hvor gruppen viser, hvor langt de er kommet i processen eller har spørgsmål med til læreren. Som god vejledning kan læreren med fordel stille forskellige åbne spørgsmål.
- Læreren opfordrer eleverne til at bruge kroppen i idégenereringen, så de ikke laver for meget stillesiddende arbejde.
- Eleverne skal allerede nu indarbejde temaet i de forskellige praksisdele. Det er meget vigtigt, at læreren kommer med gode råd og eksempler, fordi elevernes livserfaring ikke er så stor. Ofte har de svært ved at se den store sammenhæng mellem tema og indholdsområder.
- Tip: Læreren kan give sig selv gode forudsætninger for at kunne vejlede i denne fase, ved at læse Mads Hovgaards "Aktivitetsudvikling i idræt". Samt få implementeret Dansk Skoleidræts duge i idrætsundervisningen.

Det er op til læreren at vurdere, hvor meget man vil styre eleverne. Nogle grupper kan selv, mens andre skal sættes i gang.

Fase 4 Målorientering

Formål

At eleverne skaber og færdiggør et praksisprogram med en rød tråd mellem deres tema og de to indholdsområder, samt øver sig på de kropslige færdigheder og den idrætsfaglige viden i relation til praksisprogrammet.

Hvornår

- Ca. de sidste 10 dage frem mod prøven. Det kommer meget an på, hvordan klassens andre prøver ligger ift. prøven i idræt.

Fremgangsmåde

- Som lærer er det erfaringsmæssigt stadig vigtigt at vejlede grupperne, for at de kan nå at komme i mål.
- De idéer, eleverne har fået i idégenereringsfasen, skal nu endelig sammensættes til et praksisprogram.
- Eleverne skal lære rækkefølgen i deres program og træne de kropslige og idrætslige færdigheder.
  - Der skal tages tid på hvert indholdsområde, så de er sikre på at opfylde kravene.
- Det er vigtigt at opfordre eleverne til at give hinanden konstruktiv feedback.
  - De kan fx filme hinanden undervejs.
- Læreren kan se dele af det efterhånden færdige program og være opmærksom på, om de har styr på de opstillede vurderingskriterier (se "Vejledning til folkeskolens prøver i idræt" s. 4-5).
- Eleverne skal øve den idrætsfaglige viden, som passer til tema og indholdsområder.
- Giv evt. grupperne guidelines til, hvordan den mundtlige del opfyldes bedst muligt.
  - Fx Hvorfor har I valgt dette tema? Hvordan brugte I temaet i praksis i hhv. indholdsområde A og B? Vis og fortæl en bevægelsesanalyse af en af jeres øvelser. Sørg for at aftale, hvad hinanden siger, så alle for sagt ca. lige meget.